

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ

29-35-69, 628-37-04

21-07-57, 628-90-17

UL. ŻURAWIA 4A, SKR.PT.24

00-503 W A R S Z A W A

TELEFAX: 29-40-89

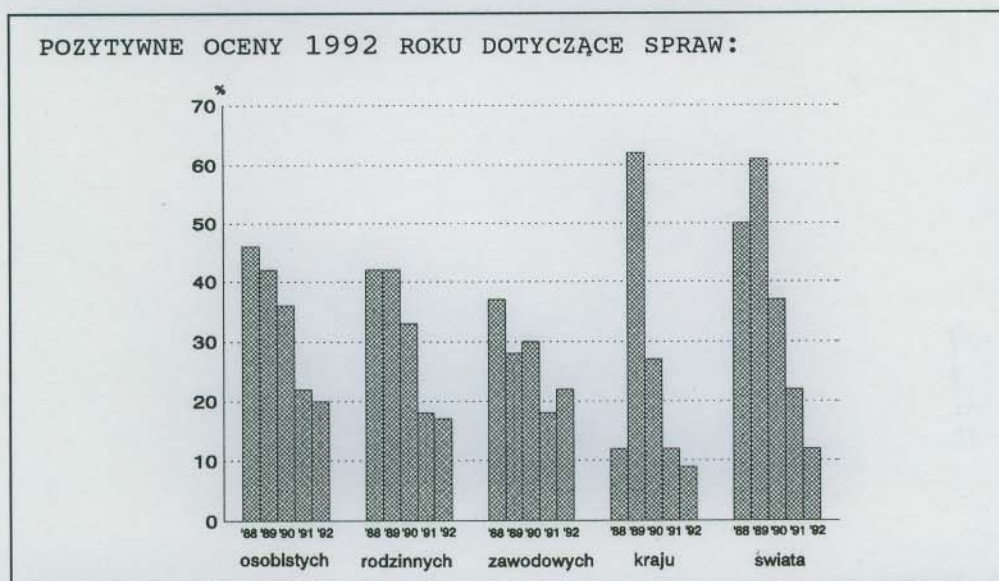
BS/432/122/92

**JAKI BYŁ ROK 1992,
JAKI BĘDZIE ROK 1993?**

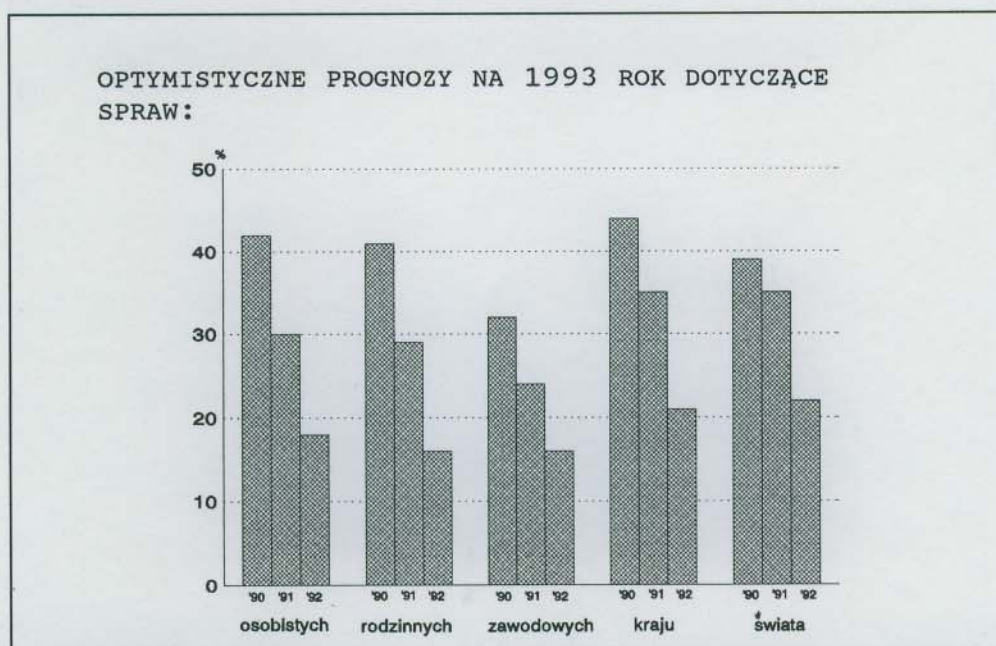
Komunikat z badań

Warszawa, grudzień 1992 r.

◆ Rok 1992 częściej jest oceniany negatywnie niż pozytywnie, a prognozy na przyszły rok też nie są optymistyczne.

◆ Mijający rok lepiej wspominamy, gdy mowa jest o sprawach osobistych, rodzinnych, zawodowych, niż gdy oceniamy otaczającą nas rzeczywistość - sprawy kraju, świata.

◆ Cztery lata temu Polacy byli większymi optymistami w ocenach swojego osobistego życia niż obecnie. Najlepszy dla kraju był rok 1989. Od dwóch lat ponad połowa respondentów ocenia mijający rok negatywnie.

Przedmiotem grudniowego sondażu CBOS¹ były m.in. społeczne oceny mijającego roku oraz prognozy na rok przyszły. Respondenci wypowiedzieli się o swym życiu osobistym, rodzinnym, zawodowym oraz o otaczającej ich rzeczywistości - o sprawach kraju i świata. Celem badania było określenie stopnia deklarowanego optymizmu wpływającego z "ja-publicznego" badanych. Należy zaznaczyć, że badanie było przeprowadzane w połowie grudnia - w okresie załamania się nastrojów społecznych².

Jaki był 1992 rok?

W opiniach o roku 1992 dominują oceny negatywne³. Ponad połowa ankietowanych uznała, że mijający rok był zły dla Polski (53%) i dla świata (50%). W tych dwóch wymiarach nastąpiły największe od 1988 roku zmiany opinii (tab. 1).

¹ "Aktualne problemy i wydarzenia" (30) - badanie zrealizowano w dniach 11-14 grudnia 1992 r. na ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności (N=1188).

² Zob. komunikat CBOS "Nastroje społeczne w grudniu '92".

³ Badani oceniali rok 1992 w aspekcie spraw osobistych, rodzinnych, zakładu pracy, kraju i świata, posługując się siedmiopunktową skalą, od "bardzo dobry" do "bardzo zły".

Tabela 1. Oceny mijającego roku

w procentach

Oceny dotyczące spraw:	Wskazania respondentów według terminów badań:				
	XI '88	XI '89	XII '90	XI '91	XII '92
- osobistych					
pozytywna	46	42	36	22	20
ani dobra,					
ani zła	33	39	35	37	38
negatywna	21	18	28	41	41
trudno					
powiedzieć	0	1	2	1	1
- rodzinnych					
pozytywna	42	42	33	18	17
ani dobra,					
ani zła	41	43	40	44	44
negatywna	16	14	25	36	38
trudno					
powiedzieć	1	1	1	1	1
- zawodowych					
pozytywna	37	28	30	18	22
ani dobra,					
ani zła	37	35	23	21	32
negatywna	16	23	40	57	41
trudno					
powiedzieć	9	13	6	3	5
- kraju					
pozytywna	12	62	27	12	9
ani dobra,					
ani zła	33	19	30	28	33
negatywna	49	13	32	53	53
trudno					
powiedzieć	5	5	11	6	5
- świata					
pozytywna	50	61	37	22	12
ani dobra,					
ani zła	29	20	24	28	25
negatywna	7	6	17	33	50
trudno					
powiedzieć	14	13	21	16	13

Ostatni rok "realnego socjalizmu" był najgorzej oceniany w odniesieniu do spraw Polski (12% wskazań ocen pozytywnych i 49% negatywnych) - najlepiej zaś w wymiarze spraw świata (odpowiednio 50% i 7%). W ocenach dotyczących spraw osobistych, rodzinnych i zawodowych dominował optymizm. Wystąpił więc wyraźny podział w ocenach. Z jednej strony obywatele już de facto pluralistycznego państwa deklarowali relatywnie duże zadowolenie z biegu spraw osobistych, rodzinnych i zawodowych. Z drugiej strony, kończący się impasem wokół idei okrągłego stołu rok przegranych strajków w Nowej Hucie i Stoczni Gdańskiej w większości uznawali za zły dla Polski.

Historyczny rok 1989 - gdy po "jesieni ludów" nastąpił upadek dotychczasowego porządku - blisko 2/3 ankietowanych oceniało jako pozytywny dla Polski i świata. Badanych twierdzących, że dla nich osobiście i ich rodzin był to rok dobry, było wówczas ponad dwukrotnie więcej niż oceniających go negatywnie. Przypomnijmy, że badanie było przeprowadzone w listopadzie '89 - w szczytowym momencie pozytywnych nastrojów społecznych. Program Balcerowicza i związane z tym pełne uwolnienie cen miały zostać wprowadzony za dwa miesiące, a okres zaciskania pasa miał potrwać pół roku. Pierwszą zapowiedzią gwałtownego spadku nastrojów, który nastąpił w latach dziewięćdziesiątych były w 1989 r. oceny sytuacji w zakładzie pracy - pozytywne tylko nieznacznie przeważały nad negatywnymi.

W następnych latach badani byli coraz bardziej krytyczni w swoich ocenach, przy czym najgwałtowniej zmniejszał się odsetek opinii pozytywnych w odniesieniu do spraw Polski.

Obecnie ankietowani oceniają kończący się rok lepiej w wymiarach spraw zawodowych, osobistych i rodzinnych niż w aspekcie spraw kraju i świata. Odwróciły się jednak - w porównaniu z 1989 rokiem - relacje między odsetkiem oceniających miniony rok pozytywnie

i oceniających go negatywnie. Obecnie tych pierwszych jest dwukrotnie mniej niż drugich. Stosunkowo najwięcej optymizmu jest w ocenach mijającego roku w przypadku zakładu pracy, w którym zatrudnieni byli respondenci. W porównaniu z rokiem ubiegłym nieco zwiększyła się nawet liczba ocen pozytywnych i wyraźnie zmalała negatywnych - z tym, że nadal te drugie przeważają. Odnotowano znaczący wzrost pesymizmu w opiniach dotyczących wydarzeń na świecie. Miniony rok dla zdecydowanej większości badanych nie zapisze się w pamięci jako udany. W wymiarze osobistym tylko co piąty dorosły Polak uznał go za dobry.

Istnieje silny związek między ocenami dotyczącymi spraw osobistych i rodzinnych. Słabsze zależności występują między ocenami roku w wymiarach z jednej strony osobistym i rodzinnym, a z drugiej - kraju i świata. Oceny roku w odniesieniu do spraw zakładów pracy są silniej związane z ocenami spraw osobistych i rodzinnych niż kraju (tab. 2).

Tabela 2. Korelacje R-Pearsona dla różnych wymiarów ocen roku

Oceny mijającego roku w wymiarze spraw:	CBOS				
	osobistych	rodzinnych	zawodowych	kraju	świata
- osobistych	xxx				
- rodzinnych	0,84	xxx			
- zawodowych	0,51	0,49	xxx		
- kraju	0,33	0,33	0,41	xxx	
- świata	0,10	0,11	0,13	0,36	xxx

Częściej niż pozostali więcej optymizmu w ocenach mijającego roku wyrażali mieszkańcy miast do 20 tys. ludności, osoby z wykształceniem wyższym, kadra kierownicza i pracownicy umysłowi oraz ludzie najlepiej sytuowani materialnie⁴. Bardziej krytyczni w ocenach byli badani z wykształceniem podstawowym, rolnicy, bezrobotni, ludzie najgorzej sytuowani, ankietowani w ogóle nie uczestniczący w praktykach religijnych.

Jaki będzie rok 1993?

Prognozy na rok 1993 nie są optymistyczne⁵. Mniej niż jedna piąta badanych jest zdania, że przyszły rok okaże się lepszy niż mijający w odniesieniu do trzech głównych wymiarów: osobistego (18%), rodzinnego (16%) i zawodowego (16%). Przeciwnego zdania jest odpowiednio 42%, 41% i 42% respondentów. Natomiast nieco ponad jedna piąta badanych optymistycznie prognozuje nowy rok dla Polski i dla świata (tab. 3).

⁴ Zob. tabele aneksowe.

⁵ Respondenci prognozując 1993 r. w aspekcie spraw osobistych, rodzinnych, zakładu pracy, kraju i świata posługiwali się siedmiostopniową skalą, od "o wiele lepszy niż 1992" do "o wiele gorszy niż 1992".

Tabela 3. Prognozy na rok następny

w procentach

Prognozy w wymiarze spraw:	Prognozy na kolejny rok		
	XII '90	XII '91	XII '92
- osobistych			
pozytywna	42	30	18
ani dobra, ani zła	20	28	28
negatywna	18	23	42
trudno powiedzieć	19	18	12
- rodzinnych			
pozytywna	41	29	16
ani dobra, ani zła	19	31	31
negatywna	19	22	41
trudno powiedzieć	21	18	12
- zawodowych			
pozytywna	32	24	16
ani dobra, ani zła	18	25	25
negatywna	21	29	42
trudno powiedzieć	27	21	17
- kraju			
pozytywna	44	35	21
ani dobra, ani zła	11	22	21
negatywna	18	19	40
trudno powiedzieć	27	24	18
- świata			
pozytywna	39	35	22
ani dobra, ani zła	13	25	24
negatywna	10	9	25
trudno powiedzieć	37	31	29

Optymizm badanych wiązany z nowym rokiem maleje systematycznie od trzech lat. Interesujące jest, że nieco bardziej optymistycznie ankietowani prognozują, jaki będzie rok 1993 w odniesieniu do spraw kraju i świata, niż oceniają w tym samym aspekcie rok 1992. W ocenach i prognozach dotyczących spraw osobistych, rodzinnych i zawodowych ujawnia się niemal ten sam znaczny ładunek społecznego pesymizmu.

Więcej optymizmu na przyszły rok ujawniają właściwie tylko ludzie najlepiej sytuowani. Pesymizm jest natomiast częściej udziałem ludzi o najniższych dochodach. W wymiarach osobistym i rodzinnym więcej negatywnych prognoz jest wśród mieszkańców regionu północnego i środkowozachodniego oraz wśród robotników wykwalifikowanych. W odniesieniu zaś do spraw własnego zakładu pracy bardziej pesymistyczni są prywatni przedsiębiorcy i rolnicy, którzy też bardziej negatywnie widzą przyszły rok dla kraju.

Przyjrzyjmy się, na ile oceny mijającego roku są związane z prognozami na rok następny (tab. 4).

Tabela 4. Korelacje R-Pearsona dla różnych wymiarów ocen mijającego roku i prognoz na następny

		CBOS				
Oceny mijającego roku w odniesieniu do spraw:	Prognozy na rok następny w odniesieniu do spraw:					
	osobistych	rodzinnych	zawodowych	kraju	świata	
- osobistych	0,29	0,27	0,19	0,16	0,06	
- rodzinnych	0,27	0,26	0,14	0,16	0,04	
- zawodowych	0,32	0,28	0,45	0,24	0,15	
- kraju	0,27	0,28	0,29	0,39	0,23	
- świata	0,11	0,11	0,16	0,20	0,37	

Najsilniejszy jest związek między ocenami i prognozami dotyczącymi spraw zawodowych (0,45). Badani najczęściej są przekonani, że taki będzie przyszły rok dla ich zakładu pracy, jaki był poprzedni. Nieco słabszy związek występuje między ocenami a prognozami w odniesieniu do spraw Polski (0,39) i świata (0,37).

Wydaje się interesujące, iż prognozy na przyszły rok dotyczące spraw osobistych są najsilniej związane z oceną minionego roku w odniesieniu do spraw zakładu pracy (0,32). Oznaczać to może, że w myśleniu badanych o osobistym powodzeniu w przyszłym roku najważniejsza jest ocena tego, na ile dobrze powodziło się w mijającym roku ich zakładowi pracy.

*

*

*

W ocenach mijającego roku i prognozach na następny dominuje pesymizm. Badani oceniają kończący się rok lepiej w aspekcie spraw zawodowych, osobistych i rodzinnych niż spraw kraju i świata. Odwróciły się jednak w porównaniu z 1989 rokiem relacje między odsetkiem oceniających miniony rok pozytywnie w stosunku do oceniających go negatywnie. Obecnie tych pierwszych jest dwukrotnie mniej niż drugich. W ocenie mijającego roku w odniesieniu do zakładu pracy, w którym zatrudnieni byli respondenci, jest relatywnie najwięcej optymizmu. Występuje wyraźna tendencja obniżania się z roku na rok społecznego optymizmu we wszystkich wymiarach ocen.

Prognozy na rok 1993 nie są optymistyczne. Optymizm badanych wobec tego, co przyniesie im nowy rok maleje systematycznie od trzech lat. W ocenach i prognozach dotyczących spraw osobistych, rodzinnych i zawodowych ujawnia się niemal ten sam znaczny ładunek społecznego pesymizmu. Nieco bardziej optymistycznie ankietowani prognozują, jaki będzie rok 1993 w odniesieniu do spraw kraju i świata, niż oceniają w tych samych wymiarach rok 1992.

A N E K S

Tabela 1. Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) powiedzieć, jaki był, najogólniej rzecz biorąc, dla Pana(i) rodziny, 1992 rok?

(%)

	Dobry	Ani dobry, ani zły *)	Zły	Liczba osób
Ogółem	17	44	39	1180
Płeć				
Mężczyźni	19	44	37	541
Kobiety	15	45	40	639
Wiek				
do 24 lat	19	44	37	93
25-34	20	46	35	208
35-44	17	43	41	291
45-54	17	41	42	169
55-64	15	49	36	177
65 lat i więcej	16	45	39	241
Miejsce zamieszkania				
Wieś	14	45	40	487
Miasto do 20 tys.	25	45	30	130
od 21 do 100 tys.	15	43	42	214
101-500 tys.	21	44	35	214
501 tys. i więcej mieszk.	16	44	40	135
Region				
Północny	19	33	49	138
Zachodni	15	44	40	131
Środkowo-zachodni	17	44	40	193
Środkowy	14	41	45	199
Wschodni	15	50	35	132
Południowo-wschodni	22	45	33	195
Południowo-zachodni	17	54	29	191
Wykształcenie				
Podstawowe	12	42	46	518
Zasadnicze zawodowe	19	47	35	281
Średnie	18	49	33	305
Wyższe	42	33	25	76
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	33	45	22	60
Prac.umysł.niż.szczebla	27	46	27	93
Pracownicy fiz.- umysł.	13	54	33	54
Robotnicy wykwalifikowani	15	51	34	144
Robotnicy niewykwalifik.	16	48	36	61
Rolnicy	16	34	50	82
Prywatni przedsiębiorcy	14	57	29	35
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	15	43	42	434
Uczniowie i studenci	20	50	30	20
Bezrobotni	10	35	55	105
Gospodynie domowe i inni	21	47	32	85
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	6	30	64	130
500 tys. - 999 tys.	10	42	48	409
1000 tys. - 1499 tys.	17	50	33	321
1500 tys. - 1999 tys.	26	54	20	161
2000 tys. i powyżej	38	39	23	141
Ocena własnych war. mater.				
Złe	6	31	64	553
Średnie	18	64	18	499
Dobre	61	29	9	127
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	16	47	37	115
Raz w tygodniu	19	47	35	650
Kilka razy w roku	14	42	44	311
W ogóle nie uczestniczy	17	34	50	103
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	36	42	22	224
Zły kierunek	13	43	44	766
Trudno powiedzieć	11	56	34	189

*) kategoria ta zawiera także odpowiedź "Trudno powiedzieć"

Tabela 2. Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) powiedzieć, jaki był, najogólniej rzecz biorąc, dla Pana(i) osobiście, 1992 rok?

(%)

	Dobry	Ani dobry, ani zły *)	Zły	Liczba osób
Ogółem	20	39	41	1186
Płeć				
Mężczyźni	21	39	40	543
Kobiety	19	39	42	643
Wiek				
do 24 lat	28	39	33	94
25-34	24	40	36	208
35-44	20	35	45	292
45-54	16	36	48	170
55-64	14	48	38	180
65 lat i więcej	20	37	43	241
Miejsce zamieszkania				
Wies	15	41	44	491
Miasto do 20 tys.	30	38	32	131
od 21 do 100 tys.	20	37	43	214
101-500 tys.	26	39	35	215
501 tys. i więcej mieszk.	18	36	47	135
Region				
Północny	21	31	48	138
Zachodni	17	40	43	135
Środkowozachodni	16	38	46	193
Środkowy	16	37	47	199
Wschodni	17	44	40	133
Południowo-wschodni	26	38	35	195
Południowo-zachodni	24	44	32	192
Wykształcenie				
Podstawowe	13	38	49	522
Zasadnicze zawodowe	22	41	37	283
Średnie	25	39	36	305
Wyższe	37	34	29	76
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	40	40	20	60
Prac.umysł.niż.szczebła	35	38	27	93
Pracownicy fiz.- umysł.	11	51	38	55
Robotnicy wykwalifikowani	22	46	33	144
Robotnicy niewykwalifik.	15	45	40	62
Rolnicy	13	39	48	83
Prywatni przedsiębiorcy	20	49	31	35
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	16	38	46	436
Uczniowie i studenci	30	50	20	20
Bezrobotni	12	25	63	105
Gospodynie domowe i inni	26	33	42	86
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	9	28	63	131
500 tys. - 999 tys.	12	33	54	412
1000 tys. - 1499 tys.	20	46	35	322
1500 tys. - 1999 tys.	27	51	22	162
2000 tys. i powyżej	44	33	23	141
Ocena własnych war. mater.				
Złe	7	26	67	557
Średnie	22	57	21	501
Dobre	68	22	10	127
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	19	41	40	116
Raz w tygodniu	21	41	38	655
Kilka razy w roku	19	35	46	311
W ogóle nie uczestniczy	18	33	49	103
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	44	32	24	225
Zły kierunek	13	39	48	769
Trudno powiedzieć	18	47	36	191

*) kategoria ta zawiera także odpowiedź "Trudno powiedzieć"

Tabela 3. Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) powiedzieć, jaki był, najogólniej rzecz biorąc, dla Pana(i) zakładu, 1992 rok?

(%)

	Dobry	Ani dobry, ani zły *)	Zły	Liczba osób
Ogółem	22	36	42	542
Płeć				
Mężczyźni	23	32	45	275
Kobiety	21	39	40	267
Wiek				
do 24 lat	21	38	40	42
25-34	26	34	40	137
35-44	25	33	43	218
45-54	18	45	37	98
55-64	10	33	58	40
65 lat i więcej	0	29	71	7
Miejsce zamieszkania				
Wieś	16	32	51	207
Miasto do 20 tys.	36	33	31	58
od 21 do 100 tys.	19	37	44	116
101-500 tys.	30	36	33	96
501 tys. i więcej mieszk.	22	45	34	65
Region				
Północny	17	37	46	59
Zachodni	32	27	40	62
Środkowozachodni	22	35	43	88
Środkowy	16	38	46	82
Wschodni	20	27	53	70
Południowo-wschodni	27	39	34	88
Południowo-zachodni	22	42	37	93
Wykształcenie				
Podstawowe	16	31	53	146
Zasadnicze zawodowe	25	37	38	173
Średnie	24	38	38	178
Wyższe	24	38	38	45
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	25	42	32	59
Prac.umyśl.niż.szczebla	32	29	39	92
Pracownicy fiz.- umysł.	25	42	33	55
Robotnicy wykwalifikowani	25	33	42	144
Robotnicy niewykwalifik.	16	44	40	62
Rolnicy	7	32	61	74
Prywatni przedsiębiorcy	23	37	40	35
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	9	20	71	65
500 tys. - 999 tys.	15	40	45	160
1000 tys. - 1499 tys.	27	34	39	148
1500 tys. - 1999 tys.	22	47	31	78
2000 tys. i powyżej	37	33	30	86
Ocena własnych war. mater.				
Złe	10	29	62	208
Średnie	24	43	33	266
Dobre	51	28	21	68
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	18	44	38	34
Raz w tygodniu	21	35	44	315
Kilka razy w roku	26	32	42	154
W ogóle nie uczestniczy	23	44	33	39
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	39	42	20	106
Zły kierunek	17	34	49	341
Trudno powiedzieć	22	35	43	94

*) kategoria ta zawiera także odpowiedź "Trudno powiedzieć"

Tabela 4. Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) powiedzieć, jaki był, najogólniej rzecz biorąc, dla Polski, 1992 rok?

(%)

	Dobry	Ani dobry, ani zły *)	Zły	Liczba osób
Ogółem	9	38	53	1186
Płeć				
Mężczyźni	10	34	56	543
Kobiety	8	41	51	643
Wiek				
do 24 lat	7	38	54	94
25-34	11	35	54	208
35-44	9	35	56	292
45-54	8	39	54	170
55-64	12	39	49	180
65 lat i więcej	7	42	51	241
Miejsce zamieszkania				
Wieś	7	37	55	491
Miasto do 20 tys.	14	37	50	131
od 21 do 100 tys.	8	37	55	214
101-500 tys.	11	40	49	215
501 tys. i więcej mieszk.	10	39	52	135
Region				
Północny	7	33	59	138
Zachodni	13	36	50	135
Środkowozachodni	5	33	62	193
Środkowy	7	39	54	199
Wschodni	11	33	56	133
Południowo-wschodni	9	46	45	195
Południowo-zachodni	12	41	47	192
Wykształcenie				
Podstawowe	7	39	53	522
Zasadnicze zawodowe	8	33	59	283
Średnie	11	41	48	305
Wyższe	17	34	49	76
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	17	35	48	60
Prac.umysł.niż.szczebła	11	44	45	93
Pracownicy fiz.- umysł.	11	40	49	55
Robotnicy wykwalifikowani	6	40	54	144
Robotnicy niewykwalifik.	6	34	60	62
Rolnicy	8	34	58	83
Prywatni przedsiębiorcy	11	20	69	35
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	9	40	52	436
Uczniowie i studenci	5	25	70	20
Bezrobotni	7	28	66	105
Gospodynie domowe i inni	14	48	38	86
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	5	28	67	131
500 tys. - 999 tys.	6	36	58	412
1000 tys. - 1499 tys.	10	42	49	322
1500 tys. - 1999 tys.	12	40	48	162
2000 tys. i powyżej	18	41	41	141
Ocena własnych war. mater.				
Złe	6	33	62	557
Średnie	10	42	49	501
Dobre	23	45	32	127
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	9	47	43	116
Raz w tygodniu	10	40	51	655
Kilka razy w roku	8	34	58	311
W ogóle nie uczestniczy	7	26	67	103
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	28	44	28	225
Zły kierunek	4	32	64	769
Trudno powiedzieć	6	53	41	191

*) kategoria ta zawiera także odpowiedź "Trudno powiedzieć"

Tabela 5. Czy mógłby(mogłaby) Pan(i) powiedzieć, jaki był, najogólniej rzecz biorąc, dla świata, 1992 rok?

(%)

	Dobry	Ani dobry, ani zły *)	Zły	Liczba osób
Ogółem	12	38	50	1183
Płeć				
Mężczyźni	15	37	49	541
Kobiety	10	38	52	642
Wiek				
do 24 lat	10	41	49	92
25-34	13	37	50	208
35-44	13	33	54	292
45-54	14	34	53	170
55-64	16	35	49	179
65 lat i więcej	7	47	46	241
Miejsce zamieszkania				
Wieś	12	43	45	488
Miasto do 20 tys.	18	28	53	131
od 21 do 100 tys.	11	39	50	214
101-500 tys.	13	34	53	215
501 tys. i więcej mieszk.	9	31	60	135
Region				
Północny	11	29	60	138
Zachodni	10	44	46	134
Środkowozachodni	10	32	58	193
Środkowy	13	46	42	199
Wschodni	16	40	44	133
Południowo-wschodni	12	39	49	193
Południowo-zachodni	14	33	53	192
Wykształcenie				
Podstawowe	12	42	46	521
Zasadnicze zawodowe	15	37	48	282
Średnie	10	35	55	304
Wyższe	9	22	68	76
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	7	25	68	59
Prac.umysł.niż.szczebla	15	38	47	93
Pracownicy fiz.- umysł.	15	31	55	55
Robotnicy wykwalifikowani	13	36	51	144
Robotnicy niewykwalifik.	8	40	52	62
Rolnicy	17	44	39	82
Prywatni przedsiębiorcy	14	26	60	35
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	11	40	49	435
Uczniowie i studenci	15	25	60	20
Bezrobotni	12	38	50	105
Gospodynie domowe i inni	13	41	47	86
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	12	38	49	130
500 tys. - 999 tys.	9	43	47	411
1000 tys. - 1499 tys.	12	37	51	322
1500 tys. - 1999 tys.	15	31	54	162
2000 tys. i powyżej	17	28	55	141
Ocena własnych war. mater.				
Złe	9	41	50	555
Średnie	13	36	51	500
Dobre	20	29	50	127
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	14	42	44	116
Raz w tygodniu	12	36	52	652
Kilka razy w roku	11	41	47	311
W ogóle nie uczestniczy	11	31	58	103
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	20	37	44	224
Zły kierunek	10	37	54	769
Trudno powiedzieć	12	43	44	189

*) kategoria ta zawiera także odpowiedź "Trudno powiedzieć"

Tabela 6. Jak Pan(i) uważa, czy 1993 rok będzie dla Pana(i) rodziny:
(%)

	lepszy	taki sam jak 1992 rok *)	gorszy	Liczba osób
Ogółem	16	43	42	1181
Płeć				
Mężczyźni	17	42	41	542
Kobiety	15	43	42	639
Wiek				
do 24 lat	20	50	30	94
25-34	19	37	44	208
35-44	17	37	46	291
45-54	15	39	46	169
55-64	12	45	42	177
65 lat i więcej	13	51	35	241
Miejsce zamieszkania				
Wieś	17	43	40	488
Miasto do 20 tys.	19	43	38	130
od 21 do 100 tys.	14	38	49	214
101-500 tys.	16	44	40	214
501 tys. i więcej mieszk.	14	44	42	135
Region				
Północny	16	33	51	138
Zachodni	16	45	39	132
Środkowozachodni	11	34	54	193
Środkowy	19	42	39	199
Wschodni	25	42	33	132
Południowo-wschodni	11	47	42	195
Południowo-zachodni	16	52	32	191
Wykształcenie				
Podstawowe	13	44	42	518
Zasadnicze zawodowe	16	39	46	282
Średnie	21	40	39	305
Wyższe	16	54	30	76
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	13	52	35	60
Prac. umysł. niż. szczebla	25	29	46	93
Pracownicy fiz.- umysł.	13	41	46	54
Robotnicy wykwalifikowani	13	36	51	144
Robotnicy niewykwalifik.	11	56	33	61
Rolnicy	23	30	47	83
Prywatni przedsiębiorcy	17	34	49	35
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	12	49	39	434
Uczniowie i studenci	10	65	25	20
Bezrobotni	22	36	42	105
Gospodynie domowe i inni	24	41	35	85
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys. zł	10	36	54	130
500 tys. - 999 tys.	16	39	45	410
1000 tys. - 1499 tys.	15	44	41	321
1500 tys. - 1999 tys.	18	45	37	161
2000 tys. i powyżej	20	52	28	141
Ocena własnych war. mater.				
Złe	12	34	53	554
Średnie	16	50	33	499
Dobre	29	47	24	127
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	20	46	34	115
Raz w tygodniu	16	43	41	651
Kilka razy w roku	14	41	44	311
W ogóle nie uczestniczy	15	42	44	103
Ocena kier. rozw. syst. w kraju				
Dobry kierunek	35	42	23	225
Zły kierunek	11	40	49	766
Trudno powiedzieć	14	52	34	189

*) kategoria ta zawiera także odpowiedź "Trudno powiedzieć"

Tabela 7. Jak Pan(i) uważa, czy 1993 rok będzie dla Pana(i) osobiście:
(%)

	lepszy	taki sam jak 1992 rok *)	gorszy	Liczba osób
Ogółem	18	41	42	1186
Płeć				
Mężczyźni	18	42	41	543
Kobiety	17	40	43	643
Wiek				
do 24 lat	28	41	31	94
25-34	23	37	41	208
35-44	20	34	47	292
45-54	14	40	46	170
55-64	13	46	42	180
65 lat i więcej	13	49	39	241
Miejsce zamieszkania				
Wies	16	43	40	491
Miasto do 20 tys.	24	36	40	131
od 21 do 100 tys.	14	36	50	214
101-500 tys.	18	44	38	215
501 tys. i więcej mieszk.	21	37	42	135
Region				
Północny	18	31	51	138
Zachodni	19	41	40	135
Środkowozachodni	14	32	54	193
Środkowy	21	41	39	199
Wschodni	27	38	35	133
Południowo-wschodni	10	47	43	195
Południowo-zachodni	18	51	31	192
Wykształcenie				
Podstawowe	13	42	45	522
Zasadnicze zawodowe	18	38	44	283
Średnie	24	39	37	305
Wyższe	25	45	30	76
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	25	40	35	60
Prac.umysł.niż.szczebla	26	31	43	93
Pracownicy fiz.- umysł.	16	38	45	55
Robotnicy wykwalifikowani	15	33	53	144
Robotnicy niewykwalifik.	15	58	27	62
Rolnicy	18	34	48	83
Prywatni przedsiębiorcy	20	37	43	35
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	13	46	41	436
Uczniowie i studenci	25	55	20	20
Bezrobotni	23	36	41	105
Gospodynie domowe i inni	27	34	40	86
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	9	38	53	131
500 tys. - 999 tys.	16	39	45	412
1000 tys. - 1499 tys.	18	41	41	322
1500 tys. - 1999 tys.	19	43	38	162
2000 tys. i powyżej	24	47	29	141
Ocena własnych war. mater.				
Złe	12	34	54	557
Średnie	19	48	33	501
Dobre	35	45	20	127
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	21	47	32	116
Raz w tygodniu	17	40	42	655
Kilka razy w roku	18	40	42	311
W ogóle nie uczestniczy	17	35	49	103
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	36	40	23	225
Zły kierunek	12	39	49	769
Trudno powiedzieć	17	48	36	191

*) kategoria ta zawiera także odpowiedź "Trudno powiedzieć"

Tabela 8. Jak Pan(i) uważa, czy 1993 rok będzie dla Pana(i) zakładu: (%)

	lepszy	taki sam jak 1992 rok *)	gorszy	Liczba osób
Ogółem	16	41	43	546
Płeć				
Mężczyźni	18	39	43	279
Kobiety	15	43	42	267
Wiek				
do 24 lat	19	51	30	43
25-34	16	42	42	137
35-44	17	38	44	218
45-54	18	42	40	98
55-64	5	34	61	41
65 lat i więcej	0	67	33	9
Miejsce zamieszkania				
Wieś	14	40	46	208
Miasto do 20 tys.	24	41	36	59
od 21 do 100 tys.	16	39	44	117
101-500 tys.	15	44	40	97
501 tys. i więcej mieszk.	17	43	40	65
Region				
Północny	17	44	39	59
Zachodni	25	38	38	64
Środkowozachodni	11	39	49	87
Środkowy	23	36	42	84
Wschodni	14	34	51	70
Południowo-wschodni	15	48	38	88
Południowo-zachodni	11	47	43	94
Wykształcenie				
Podstawowe	11	40	49	146
Zasadnicze zawodowe	17	47	36	176
Średnie	20	37	44	178
Wyższe	15	39	46	46
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	15	36	49	59
Prac.umysł.niż.szczebla	22	34	45	92
Pracownicy fiz.- umysł.	19	46	35	54
Robotnicy wykwalifikowani	15	45	41	143
Robotnicy niewykwalifik.	8	57	35	60
Rolnicy	20	28	52	75
Prywatni przedsiębiorcy	20	31	49	35
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	5	38	58	64
500 tys. - 999 tys.	15	41	45	164
1000 tys. - 1499 tys.	15	48	38	151
1500 tys. - 1999 tys.	21	44	35	77
2000 tys. i powyżej	26	31	44	85
Ocena własnych war. mater.				
Złe	13	35	53	213
Średnie	15	46	39	266
Dobre	33	42	25	67
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	12	56	32	34
Raz w tygodniu	16	39	45	318
Kilka razy w roku	16	41	42	153
W ogóle nie uczestniczy	20	41	39	41
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	29	46	25	109
Zły kierunek	12	38	50	342
Trudno powiedzieć	15	46	39	94

*) kategoria ta zawiera także odpowiedź "Trudno powiedzieć"

Tabela 9. Jak Pan(i) uważa, czy 1993 rok będzie dla Polski:

(%)

	lepsy	taki sam jak 1992 rok *)	gorszy	Liczba osób
Ogółem	21	39	40	1184
Płeć				
Mężczyźni	23	37	40	541
Kobiety	19	40	40	643
Wiek				
do 24 lat	21	38	40	94
25-34	25	32	43	208
35-44	22	35	43	292
45-54	15	41	43	169
55-64	21	42	37	180
65 lat i więcej	20	46	34	240
Miejsce zamieszkania				
Wies	20	41	39	490
Miasto do 20 tys.	24	34	42	131
od 21 do 100 tys.	19	40	42	214
101-500 tys.	22	38	40	214
501 tys. i więcej mieszk.	20	36	44	135
Region				
Północny	21	31	48	137
Zachodni	21	42	36	135
Środkowozachodni	18	30	52	193
Środkowy	23	38	39	199
Wschodni	26	41	33	133
Południowo-wschodni	18	48	34	194
Południowo-zachodni	20	41	39	192
Wykształcenie				
Podstawowe	18	45	37	520
Zasadnicze zawodowe	22	34	45	283
Średnie	23	34	43	305
Wyższe	30	34	36	76
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	23	37	40	60
Prac.umysł.niż.szczebła	26	32	42	93
Pracownicy fiz.- umysł.	22	36	42	55
Robotnicy wykwalifikowani	19	33	47	144
Robotnicy niewykwalifik.	15	53	32	62
Rolnicy	24	25	51	83
Prywatni przedsiębiorcy	11	29	60	35
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	19	44	36	434
Uczniowie i studenci	20	50	30	20
Bezrobotni	20	31	49	105
Gospodynie domowe i inni	28	43	29	86
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys.zł	17	34	49	131
500 tys. - 999 tys.	21	39	40	411
1000 tys. - 1499 tys.	17	43	40	321
1500 tys. - 1999 tys.	22	38	40	162
2000 tys. i powyżej	30	34	35	141
Ocena własnych war. mater.				
Złe	17	38	46	556
Średnie	20	42	38	500
Dobre	41	32	27	127
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	28	41	31	116
Raz w tygodniu	22	40	38	653
Kilka razy w roku	18	38	44	311
W ogóle nie uczestniczy	16	32	52	103
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	48	35	17	223
Zły kierunek	14	38	49	769
Trudno powiedzieć	18	48	34	191

*) kategoria ta zawiera także odpowiedź "Trudno powiedzieć"

Tabela 10. Jak Pan(i) uważa, czy 1993 rok będzie dla świata:

(%)

	lepszcy	taki sam jak 1992 rok *)	gorszy	Liczba osób
Ogółem	22	53	25	1181
Płeć				
Mężczyźni	24	53	23	540
Kobiety	20	53	27	641
Wiek				
do 24 lat	20	59	22	92
25-34	26	46	27	208
35-44	23	49	29	292
45-54	21	54	25	169
55-64	24	50	26	180
65 lat i więcej	16	63	21	239
Miejsce zamieszkania				
Wieś	22	56	22	487
Miasto do 20 tys.	24	50	26	131
od 21 do 100 tys.	21	52	28	214
101-500 tys.	24	51	25	214
501 tys. i więcej mieszk.	19	48	33	135
Region				
Północny	23	55	23	137
Zachodni	23	51	26	135
Środkowo-zachodni	19	47	35	193
Środkowy	24	57	19	199
Wschodni	22	55	23	133
Południowo-wschodni	20	61	19	192
Południowo-zachodni	23	46	31	192
Wykształcenie				
Podstawowe	19	59	22	519
Zasadnicze zawodowe	23	47	30	283
Średnie	25	47	28	303
Wyższe	24	57	20	76
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	24	41	36	59
Prac. umysł. niż. szczebla	23	53	25	93
Pracownicy fiz.- umysł.	24	44	33	55
Robotnicy wykwalifikowani	22	46	33	144
Robotnicy niewykwalifik.	15	64	21	61
Rolnicy	34	41	25	83
Prywatni przedsiębiorcy	11	57	31	35
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	19	59	22	433
Uczniowie i studenci	20	70	10	20
Bezrobotni	23	48	30	105
Gospodynie domowe i inni	30	55	15	86
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys. zł	19	56	25	129
500 tys. - 999 tys.	22	51	27	410
1000 tys. - 1499 tys.	20	56	24	321
1500 tys. - 1999 tys.	23	49	27	162
2000 tys. i powyżej	28	51	21	141
Ocena własnych war. mater.				
Złe	19	55	26	554
Średnie	21	53	26	500
Dobre	37	44	19	126
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	31	53	16	116
Raz w tygodniu	22	51	27	651
Kilka razy w roku	19	57	24	310
W ogóle nie uczestniczy	20	49	31	103
Ocena kier. rozw. syt. w kraju				
Dobry kierunek	39	48	13	223
Zły kierunek	17	52	30	768
Trudno powiedzieć	21	60	19	189

*) kategoria ta zawiera także odpowiedź "Trudno powiedzieć"